

Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine, Srednjobosanski kanton/
Kanton Središnja Bosna, Aleja konzula br. 5, 72270 Travnik

ETIČKI KODEKS

UNIVERZITETA U TRAVNIKU

Travnik, oktobar 2014. godine

SADRŽAJ

DIO PRVI – UVODNE ODREDBE	3
DIO DRUGI – OSNOVNA NAČELA I PRAVILA	4
POGLAVLJE I. NAČELO MORALNO PRVADANOG PONAŠANJA	4
POGLAVLJE II. NEPRIHVATLJIVA PONAŠANJA	6
POGLAVLJE III. ETIČKA PRAVILA U NASTAVNOM, NAUČNOM I UMJETNIČKOM RADU	7
DIO TREĆI – TIJELA I POSTUPAK ZA PROVEDBU ETIČKOG KODEKSA	11
POGLAVLJE I. PROVEDBA ETIČKOG KODEKSA	11
POGLAVLJE II. POSTUPAK ZA UTVRĐIVANJE POVREDA NAČELA ETIČKOG KODEKSA	12
DIO ČETVRTI – ZAVRŠNE ODREDBE	15

Na osnovu člana 64. stav (1) tačka c) Zakona o visokom obrazovanju ("Službene novine" Srednjobosanskog kantona, broj: 4/13), i člana 58. stav (2) tačka c) Statuta Univerziteta u Travniku, Senat Univerziteta u Travniku je na sjednici održanoj 24.10.2014.godine donio

ETIČKI KODEKS UNIVERZITETA U TRAVNIKU

DIO PRVI - UVODNE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

Predmet Etičkog kodeksa Univerziteta u Travniku (u daljem tekstu: Univerzitet) su osnovna etička načela u visokom obrazovanju, objavljivanju naučnih rezultata, odnosu prema intelektualnoj svojini, odnosima između nastavnika i saradnika, drugih zaposlenih i studenata Univerziteta, odnosu prema javnosti i sredstvima javnog informiranja i uopće o nastupanju Univerziteta, nastavnika i saradnika, drugih zaposlenih i studenata u pravnom prometu.

Član 2. (Cilj Etičkog kodeksa)

Cilj Etičkog kodeksa Univerziteta zasniva se na poštivanju moralnih načela i načela profesionalne etike, kojih se u svom profesionalnom i javnom djelovanju trebaju pridržavati nastavnici, saradnici, naučnici, istraživači, umjetnici i svi drugi zaposlenici Univerziteta, a koja se na odgovarajući način primjenjuju i na studente i druge osobe koje nisu zaposlenici Univerziteta, ukoliko učestvuju u radu i djelovanju Univerziteta i ukoliko se ponašanje i djelovanje tih osoba može direktno povezati sa Univerzitetom.

Član 3. (Značenje izraza)

- (1) Za potrebe Etičkog kodeksa pojedine izraze treba tumačiti na sljedeći način:
- a) Članovi univerzitetske zajednice označava sve osobe koje studiraju, izvode nastavu, bave se naučnim i/ili umjetničkim radom, saraduju u izvođenju naučnih, umjetničkih i/ili nastavnih programa, te djeluju u okviru zajedničkih i pomoćnih službi, nezavisno o vrsti i trajanju ugovora na osnovu kojeg ostvaruju prava i obaveze na Univerzitetu;
  - b) Univerzitetska zajednica označava ukupnost članova univerzitetske zajednice;
  - c) Članovi akademske zajednice označava sve osobe koje učestvuju u nastavi, umjetničkom radu, naučnom istraživanju i mentorskim djelatnostima na Univerzitetu;
  - d) Akademska zajednica označava ukupnost članova akademske zajednice;
  - e) Nastavnik i saradnik uključuje sve osobe koje učestvuju u realizaciji nastave (predavanja i vježbe) na Univerzitetu, bez obzira na vrstu i trajanje ugovora na osnovu kojeg izvode nastavu;
  - f) Student uključuje sve osobe koje prate program obrazovanja na Univerzitetu, neovisno o njihovu statusu i ciklusu studija koji pohađaju (I, II ili III).

- (2) Ako se neki od izraza korištenih u ovom etičkom kodeksu odnosi na fizičke osobe, sve izraze u muškom rodu treba tumačiti na način da obuhvataju i osobe ženskog spola, i obrnuto.

DIO DRUGI - OSNOVNA NAČELA I PRAVILA

POGLAVLJE I. NAČELA MORALNO OPRAVDANOG PONAŠANJA

Član 4.

(Načelo mirnog uživanja prava)

- (1) Univerzitet svakom članu univerzitetske zajednice mora osigurati uživanje svih ljudskih prava, koja se ostvaruju unutar univerzitetske zajednice, te poštovanje prava zagaranovanih Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine.
- (2) Prava članova univerzitetske zajednice mogu se ograničiti samo radi ostvarivanja prava drugih članova univerzitetske zajednice i javnosti, u skladu s ciljevima Univerziteta i u mjeri u kojoj je to prijeko potrebno.

Član 5.

(Načelo poštovanja integriteta i dostojanstva osobe)

- (1) Svi članovi univerzitetske zajednice trebaju biti poštovani kao osobe u skladu sa zagaranovanim pravima na život, integritet i dostojanstvo.
- (2) Svim članovima univerzitetske zajednice mora biti osigurano pravo na privatnost.

Član 6.

(Načelo autonomije)

- (1) Svi članovi univerzitetske zajednice imaju pravo autonomno djelovati na Univerzitetu, u granicama svoga statusa i u skladu s ciljevima Univerziteta.
- (2) Svim članovima univerzitetske zajednice treba priznati pravo na nesmetan profesionalni razvoj i usavršavanje u skladu s osobnim mogućnostima i planovima, u mjeri u kojoj se pritom ne narušava isto pravo druge osobe.
- (3) Svi članovi univerzitetske zajednice imaju obaveze i odgovornosti prema drugima u smislu poštenog, iskrenog i nepristrasnog ponašanja i prihvaćanja kriterija kvaliteta u svim domenama radi ostvarivanja zajedničkoga dobra univerzitetske zajednice u cjelini.

Član 7.

(Načelo jednakosti i pravednosti)

- (1) Svaki član univerzitetske zajednice treba se ponašati u skladu s načelom jednakosti i pravednosti na način koji isključuje svaku diskriminaciju, zlostavljanje, uznemirivanje ili iskorištavanje.
- (2) Članovi univerzitetske zajednice ne smiju zloupotrijebiti svoj autoritet i ne smiju dopustiti da osobni interesi i odnosi rezultiraju situacijama koje mogu utjecati na mogućnost objektivnog prosuđivanja, te etičkoga i profesionalnog obavljanja radnih obveza.

- (3) Svim članovima univerzitetske zajednice treba osigurati jednake uslove ostvarivanja profesionalnih obaveza, iskazivanja intelektualnih sposobnosti i napredovanja.

Član 8.

(Pravo na akademsku slobodu)

- (1) Akademaska sloboda na Univerzitetu je sloboda svakog nastavnika, saradnika i studenta da obavlja svoju akademsku aktivnost u skladu sa ustavom i zakonom.
- (2) Članovi akademske zajednice u svojim istraživanjima trebaju biti vođeni idejom slobode naučnog i umjetničkog stvaralaštva, te izvršavati svoje tradicionalno pravo ispitivanja i kritiziranja društvenih vrijednosti i struktura u duhu odgovornog, objektivnog i poštenog traganja za istinom, te stjecanja i distribucije znanja.
- (3) Univerzitet podupire i podstiče slobodu mišljenja i izražavanja mnijenja kao osnovnu vrijednost u svim segmentima univerzitetskog života i rada.

Član 9.

(Načelo profesionalnosti)

- (1) Od članova akademske zajednice očekuje se da odgovorno, savjesno, profesionalno i etički besprijeckorno ispunjavaju sve svoje obaveze prema studentima, kolegama i ostalim zaposlenicima na Univerzitetu, koji u svom djelovanju slijede načela objektivnosti, nepristranosti, razboritosti, korektnosti, dijaloga i tolerancije.
- (2) Obaveza je članova akademske zajednice poštovanje kriterija stručnosti i kvaliteta, te u skladu s tim stalno stručno usavršavanje unutar izabranog profesionalnog područja i utemeljivanje svih profesionalnih i etičkih procjena na dostupnim činjenicama, isključujući predrasude bilo koje vrste.
- (3) Svi članovi akademske zajednice trebaju održavati i podsticati saradnju u profesionalnim odnosima i nastojati na djelotvornoj upotrebi univerzitetskih resursa, težeći povećanju dobrobiti nauke i univerzitetske zajednice i smanjivanju gubitaka uvijek kad je to moguće.
- (4) Od svih članova akademske zajednice očekuje se djelovanje u duhu zajedničkih ciljeva, te sudjelovanje u izvan univerzitetskim djelatnostima, koje neće biti u sukobu s njihovim profesionalnim obavezama na Univerzitetu niti štetiti tim obavezama, kao ni ugledu Univerziteta.
- (5) Verbalna i neverbalna komunikacija članova akademske zajednice treba biti u skladu s njihovim zadaćama i ulogom u zajednici.

Član 10.

(Načelo poštovanja zakona i pravnih postupaka)

- (1) Od svih članova univerzitetske zajednice očekuje se poštovanje svih pravnih propisa i pravnih postupaka koji se tiču njihovih obaveza kao članova univerzitetske zajednice.
- (2) Univerzitet ima obavezu osigurati uvjete nužne za upoznavanje članova univerzitetske zajednice sa svim relevantnim pravilima koja se tiču njihovih obaveza.
- (3) U svim postupcima koji se odnose na ostvarenje načela iz Etičkog kodeksa ili su u vezi s njim, članovima univerzitetske zajednice o pravima i interesima o kojima je riječ treba osigurati mogućnost učestvovanja u postupku, s pravom da se izjasne o relevantnim

navodima uz iznošenje svojih argumenata, te ravnopravan položaj u postupku u odnosu prema drugim učesnicima koji su u istom ili sličnom položaju.

- (4) U svakom slučaju u kojem postoji neslaganje pri tumačenju i primjeni načela Etičkog kodeksa, članovi univerzitetske zajednice obavezni su obezbjediti da se sporna pitanja najprije riješe unutar sredine u kojoj je do povrede došlo ili kod mjerodavnih tijela Univerziteta, u skladu s odredbama Etičkog kodeksa, a obraćanje tijelima izvan Univerziteta ograničiti samo na slučajeve u kojima je to primjereno i nužno.
- (5) Nadležna tijela Univerziteta (dekan/direktor organizacione jedinice) dužna su pravodobno djelovati radi prevencije i suzbijanja povreda Etičkog kodeksa i u tu svrhu pokretati postupke i poduzimati druge radnje u granicama svoje nadležnosti, te prethodno istražiti sve potpisane prijave u kojima se iznosi sumnja u etičnost ponašanja članova univerzitetske zajednice.

POGLAVLJE II. NEPRIHVATLJIVA PONAŠANJA

Član 11. (Diskriminacija)

- (1) U skladu s načelima navedenim u prethodnim članovima Etičkog kodeksa, nedopustiv je svaki oblik neposredne i posredne diskriminacije zasnovan na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, životnom stilu, imovinskom stanju, porijeklu, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obavezama, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju i zdravstvenom stanju.
- (2) Isključivi kriteriji vrednovanja i napredovanja mogu biti stručnost, sposobnost i profesionalne zasluge, te osposobljenost i rezultati u obavljanju određene vrste djelatnosti, poslova i zadataka.

Član 12. (Uznemirivanje)

- (1) Zabranjena je svaka vrsta uznemirivanja između članova univerzitetske zajednice.
- (2) Uznemirivanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi koje ima za cilj povredu njenog osobnog dostojanstva i ometanje obavljanja radnih zadataka ili smanjenje kvaliteta njezinog života, a uznemirivanjem se naročito smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljani, verbalni, neverbalni ili fizički, koji stvara ili pridonosi stvaranju neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti ili koji drugu osobu zastrašuje, vrijeđa ili ponižava.
- (3) Neprihvatljivo je svako spolno uznemirivanje, kao oblik uznemirivanja koje karakterizira izostanak pristanka ili odbijanje druge strane uključujući ponavljano neželjeno upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravi drugoj osobi, fizičko napastovanje, ponavljano neželjeno iznošenje šala i opaska koje su spolno obojene, uključujući referiranje na spol i spolnu orijentaciju, ruganje i ismijavanje koje je spolno obojeno, izlaganje spolno uvredljivoga i uznemirujućega materijala, te zahtijevanje spolnih usluga u zamjenu za određeno djelovanje ili propuštanje s pozicije autoriteta.
- (4) Uobičajena komunikacija, dobronamjerne šale i kritika, kao i odnosi spolne i druge intimne naravi između članova akademske zajednice, koji počivaju na pristanku i uzajamnom poštovanju smatraju se područjem privatnosti, te nisu sami po sebi kršenje Etičkog kodeksa,

ali treba izbjegavati situacije u kojima takvi odnosi između članova akademske zajednice mogu dovesti do kršenja pravila Etičkog kodeksa o: objektivnosti i nepristranosti i sukobu interesa, posebno u odnosima između članova akademske zajednice koji su u neposrednom hijerarhijskom odnosu koji uključuje ocjenjivanje tuđeg rada i dostignuća i/ili odlučivanje o statusu, profesionalnom napredovanju, pogodnostima i nagradama.

- (5) Svaka osoba ima pravo prijaviti uznemiravanje koje je počinio član univerzitetske zajednice.

Član 13. (Predrasude)

- (1) Svi članovi univerzitetske zajednice trebaju biti objektivni i ne smiju dopustiti da predrasude bilo koje vrste utječu na njihovu objektivnost u akademskim, istraživačkim, administrativnim, poslovnim i upravljačkim djelatnostima.
- (2) Ocjenjivanje djelatnosti i profesionalne kompetencije bilo kojeg člana univerzitetske zajednice ne smije počivati na kriterijima koji nisu neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obaveze.

POGLAVLJE III. ETIČKA PRAVILA U NASTAVNOM, NAUČNOM I UMJETNIČKOM RADU

Član 14. (Profesionalne dužnosti u nastavnom radu)

Nastavnici i saradnici na Univerzitetu imaju slijedeće dužnosti:

- a) nastojati na postizanju i prenošenju visokog nivoa naučnih spoznaja iz svog predmeta;
- b) osigurati tačnost, preciznost, reprezentativnost sadržaja predmeta i primjerenu poziciju predmeta unutar programa studija;
- c) nastojati da studenti što djelotvornije postignu ciljeve predmeta;
- d) ponuditi istovjetne mogućnosti unapređenja znanja koje svim studentima garantuju podjednak napredak;
- e) obrađivati sve teme na otvoren, pošten i pozitivan način, a naročito teme koje studenti iz bilo kojeg razloga mogu smatrati osobito osjetljivim;
- f) doprinositi intelektualnom razvoju studenata unutar područja u kojem se nastava obavlja te izbjegavati sve djelatnosti koje bi mogle omesti taj razvoj;
- g) osigurati studentima vrednovanje njihovog rada koje je valjano, otvoreno, pravedno, objektivno i pravovremeno;
- h) osigurati transparentnost i javnost ispita, kao i objektivnost ocjenjivanja;
- i) poštovati dignitet svojih kolega i u saradnji s njima raditi u interesu napredovanja studenata;
- j) poštovati obrazovne ciljeve, strategije i standarde ustanove na kojoj poučava u interesu razvoja studenata;
- k) sudržavati se od svakog uslovljavanja pristupanja ispitu uslovima koji nisu sadržani u odredbama nastavnoga plana i programa, a naročito od nametanja uslova koji nastavniku donose osobnu ekonomsku i drugu korist;
- l) uzimati u obzir mišljenje i ocjene studenata o svojoj nastavnoj kompetenciji u cilju unapređivanja kvaliteta nastavnog procesa.

Član 15.
(Neprihvatljiva praksa u nastavi)

- (1) Studenti su dužni suzdržavati se od prepisivanja, bez obzira na oblik vrednovanja studentskog rada.
- (2) Prepisivanjem se smatra nedopušteno primanje i davanje pomoći, koje ima za cilj na nedopušten način utjecati na korektnost ocjenjivanja na ispitima i u drugim oblicima vrednovanja rada i rezultata članova akademske zajednice.
- (3) Članovi univerzitetske zajednice ne smiju podsticati na prepisivanje, omogućivati ga i tolerisati.
- (4) Ako članovi akademske zajednice obavljaju nastavu ili praksu u kojoj učestvuju djeca, s njima treba postupati uz uvažavanje mjerodavnih standarda i prava djece.

Član 16.
(Izmišljanje rezultata)

- (1) U naučnom i istraživačkom radu nije prihvatljivo izmišljanje (fabrikacija) rezultata.
- (2) Izmišljanje je svako namjerno predstavljanje, širenje i objavljivanje navodnih rezultata naučnog i istraživačkog rada, uprkos saznanja da naučni rad i istraživanje na koje se poziva u stvarnosti nije bilo provedeno.

Član 17.
(Krivotvorenje)

- (1) U naučnom i istraživačkom radu neprihvatljivo je svako krivotvorenje (falsifikacija).
- (2) Krivotvorenje uključuje svako djelovanje kojim se suprotno načelima naučnog poštenja manipulira objektom, opremom ili procesom istraživanja sa svrhom da se namjerno podese ili tendenciozno protumače rezultati naučnog istraživanja.

Član 18.
(Plagiranje)

- (1) Svaki oblik plagiranja radova i ideja smatra se povredom Etičkoga kodeksa.
- (2) Svi članovi akademske zajednice koji učestvuju u naučnoistraživačkom i umjetničkom radu moraju garantovati i za izvornost objavljenih naučnih radova i umjetničkih djela, kao i autorstvo koje im se pripisuje, te tačnost i poštenje u prikazivanju i navođenju informacija o porijeklu ideja i navoda kojima su se u radu koristili.
- (3) Od članova univerzitetske zajednice se očekuje da navodu kao autore sve i samo one učesnike u procesu nastajanja naučnog rada, koji su intelektualno doprinijeli radu.
- (4) Potrebno je štititi pravo na intelektualno vlasništvo nad rezultatima istraživanja i prikupljenim podacima svih članova univerzitetske zajednice.
- (5) Prilikom izbora ili reizbora u naučno-nastavna/umjetničko-nastavna i naučna zvanja kandidati trebaju predati izjavu o izvornosti kojom će potvrditi da je svaki njihov rad i dostignuće na koji se pozivaju izvorni rezultat njihova rada, te da taj rad ne sadržava druge izvore osim onih navedenih u radu.

- (6) U postupku izbora ili reizbora kandidata u naučno-nastavna/umjetničko-nastavna i naučna zvanja Senat Univerziteta može svojom odlukom utvrditi tekst izjave iz stava (5) ovog člana.

Član 19.

(Izmišljanje i prepravljavanje preporuka)

Izmišljanje i prepravljavanje preporuka i pogrešno predstavljanje akademskih postignuća nije dopušteno i predstavlja ozbiljno kršenje načela etičkog ponašanja.

Član 20.

(Primanje darova i drugih dobara)

- (1) Članovi univerzitetske zajednice iz reda nastavnog i nenastavnog osoblja ne smiju tražiti darove, podsticati darivanje niti primati ikakve darove, bilo za sebe ili za drugu osobu, za koje postoji razborita pretpostavka da će posredno ili neposredno utjecati na njihovu objektivnost, ispunjavanje profesionalnih obaveza te poštovanje profesionalnih prava i dužnosti.
- (2) Obaveza je članova univerzitetske zajednice otklanjati svaki pokušaj korupcije.

Član 21.

(Sukob interesa)

- (1) Svi članovi univerzitetske zajednice obavezni su izbjegavati sukobe interesa, a koje mogu uzrokovati obiteljski odnosi, blisko prijateljstvo, intimne veze, antagonizmi i sl.
- (2) Nedopustiv je svaki oblik nepotizma, koji srodnika određene osobe stavlja u povlašten položaj prema drugim osobama koje raspolažu jednakim ili boljim sposobnostima.

Član 22.

(Transparentnost i povjerljivost)

- (1) Univerzitet podstiče i promovira transparentnost u propisima i djelovanju, kao jednu od osnovnih vrijednosti.
- (2) Svi članovi akademske zajednice trebaju uvažavati vrijednost transparentnosti i dostupnosti kriterija i postupaka evaluacije ispunjavanja profesionalnih obaveza (ispiti, upisi, profesionalno napredovanje i sl.).
- (3) Svi članovi akademske zajednice koji na osnovu svog položaja na Univerzitetu raspolažu podacima sa statusom povjerljivosti trebaju štititi tajnost takvih podataka.

Član 23.

(Pravo i dužnost kontinuiranog usavršavanja i cjeloživotnog obrazovanja)

- (1) Svi članovi univerzitetske zajednice imaju pravo i dužnost neprekidno se usavršavati i ustrajati na unapređivanju kvaliteta i nivoa vlastitog znanja i stručnosti unutar izabranog područja.

- (2) Članovi akademske zajednice planiraju, provode i izvještavaju o svojim naučnim istraživanjima i nastavnim djelatnostima u skladu s prihvaćenim standardima naučne i nastavne kompetentnosti.

Član 24.
(Profesionalno napredovanje)

- (1) Procjena uspješnosti ostvarivanja profesionalnih obaveza i profesionalne kompetencije bilo kojeg člana univerzitetske zajednice treba biti objektivna i nepristrana, te zasnovana na unaprijed definiranim i transparentnim kriterijima.
- (2) Svaki oblik neposredne ili posredne diskriminacije u postupku evaluacije uslova profesionalnog napredovanja, te u samom postupku napredovanja smatra se nedopustivim.
- (3) Univerzitet treba svim članovima univerzitetske zajednice osigurati jednake uslove napredovanja na osnovu ispunjavanja profesionalnih obaveza, te stvoriti uslove za podmlađivanje naučne, umjetničke i nastavne zajednice.

Član 25.
(Javno nastupanje)

- (1) Univerzitet je svjestan svoje društvene odgovornosti i podstiče pravo članova univerzitetske zajednice na javno nastupanje i slobodu izražavanja, što uključuje nastupe pred publikom, na radiju i televiziji, izražavanje svojih stajališta u novinama, knjigama i časopisima, kao i druge oblike djelovanja za dobrobit zajednice.
- (2) Članovi akademske zajednice s višim akademskim zvanjem ili profesionalnim statusom ne smiju zabranjivati niti ograničavati osobne javne nastupe članovima zajednice s nižim akademskim zvanjem ili profesionalnim statusom, niti taj nastup bilo čime uslovljavati.
- (3) Članovi univerzitetske zajednice ovlašteni za javno nastupanje u ime Univerziteta obavezni su jasno istaknuti da izlažu stajališta Univerziteta, pri čemu se očekuje da je njihovo postupanje u skladu s najvišim etičkim i profesionalnim standardima.

Član 26.
(Odgovornost prema univerzitetskoj zajednici)

- (1) Profesionalna djelatnost članova univerzitetske zajednice treba što više doprinositi ostvarenju zadataka Univerziteta.
- (2) Članovi univerzitetske zajednice trebaju se brinuti o dobru i interesima Univerziteta u duhu akademske slobode - ispitivanja, argumentirane rasprave, kritike, tolerancije, te odgovornog i poštenog traganja za optimalnim rješenjima.
- (3) U vezi sa naprijed navedenim, članovima univerzitetske zajednice ne odobrava se:
  - a) namjerno ometanje djelatnosti koje Univerzitet provodi ili podstiče radi ostvarenja zadataka definiranih kroz slobodnu i argumentiranu raspravu;
  - b) bilo koja vrsta djelovanja (lobiranje, zloupotreba pozicije autoriteta i sl.) kojoj je cilj stvaranje povlaštene pozicije pojedinaca i skupina na štetu objektivnih profesionalnih kriterija;
  - c) nesavjestan odnos prema imovini Univerziteta, te onemogućavanje ili otežavanje ostalim članovima univerzitetske zajednice da se koriste tom imovinom;

- d) upotreba univerzitetske imovine ili pogodnosti za osobne, komercijalne, političke, vjerske, društvene i druge izvan univerzitetske svrhe bez posebnog odobrenja;
- e) podsticanje drugih članova univerzitetske zajednice u nepoštovanju univerzitetskih pravila koji imaju za cilj ostvarenje općeprihvaćenih zadataka Univerziteta;
- f) namjerno predstavljanje osobnih mišljenja kao službenog mišljenja Univerziteta radi sticanja osobne koristi;
- g) korištenje imenom ili logotipom Univerziteta za privatne djelatnosti, kako bi se neopravdano stvorio utisak univerzitetskog autoriteta.

DIO TREĆI - TIJELA I POSTUPAK ZA PROVEDBU ETIČKOG KODEKSA

POGLAVLJE I. PROVEDBA ETIČKOG KODEKSA

Član 27. (Opća dužnost)

Sva tijela Univerziteta i njegovih organizacionih jedinica dužna su, svako u okvirima svoje nadležnosti, brinuti se za ostvarenje i unapređenje etičkih standarda na Univerzitetu i provedbu ovog Etičkog kodeksa.

Član 28. (Odgovornost za povrede Etičkog kodeksa)

- (1) Nepostupanje u skladu sa načelima iz ovog Kodeksa, odnosno njihovo kršenje predstavlja povredu časti i obaveza nastavnika, saradnika, studenata i ostalih zaposlenika univerzitetske zajednice, zbog čega moraju snositi odgovornost.
- (2) Prijave za povrede Etičkog kodeksa rješavaju tijela za provedbu Etičkog kodeksa Univerziteta.

Član 29. (Tijela za provedbu Etičkog kodeksa)

- (1) Etički odbori osnivaju se na organizacionim jedinicama Univerziteta radi savjetovanja Univerziteta i njegovih organizacionih jedinica o pitanjima ostvarenja Etičkog kodeksa te razvoja i primjene etičkih standarda u pojedinom specifičnom području. Etički odbori organizacionih jedinica donose mišljenja o načelnim pitanjima kao i o usklađenosti ponašanja u konkretnim slučajevima s načelima i odredbama Etičkog kodeksa.
- (2) Etički savjet Univerziteta je tijelo koje osniva Senat radi jedinstvenog tumačenja Etičkog kodeksa, koordiniranja djelovanja Etičkih odbora organizacionih jedinica, te radi usmjeravanja djelovanja Univerziteta na unapređenju etičkih standarda.

Član 30. (Etički odbori organizacionih jedinica)

Etički odbor organizacione jedinice imenuje Naučno-nastavno vijeće, na period od 4 (četiri) godine. Etički odbor organizacione jedinice ima 5 (pet) članova, i to 2 (dva) člana iz reda

nastavnika, 2 (dva) člana iz reda saradnika i 1 (jedan) član iz reda nenastavnog osoblja. Ako se mišljenje traži u vezi sa ponašanjem studenata ili u vezi sa studentskim pitanjima, u sastav Odbora ulaze 2 (dva) člana iz reda studenata i to predsjednik Studentskog parlamenta fakulteta i Studentski pravobranioac odnosno zamjenik. Etički odbor organizacione jedinice ima predsjednika kojeg imenuje NNV iz reda nastavnika, između članova odbora.

Član 31.
(Etički savjet Univerziteta)

- (1) Etički savjet Univerziteta (u daljnjem tekstu: Etički savjet) imenuje Senat na prijedlog rektora na period od 4 (četiri) godine. Etički savjet ima 7 (sedam) članova, od kojih su 5 (pet) članova predsjednici Etičkih odbora organizacionih jedinica, jedan (1) član je iz redova prorektora, te (1) jedan član iz reda studenta i to predsjednik Studentskog parlamenta Univerziteta. Etički savjet bira predsjednika između svojih članova, na period od dvije godine.
- (2) Etički savjet može donijeti poslovnik o radu i njime utvrditi i urediti pravila o radu i djelovanju Savjeta i Odbora koja nisu uređena Etičkim kodeksom.

POGLAVLJE II. POSTUPAK ZA UTVRĐIVANJE POVREDA NAČELA ETIČKOG KODEKSA

Član 32.
(Zahtjev za davanje mišljenja)

- (1) Postupak pred Etičkim odborom organizacione jedinice pokreće se podnošenjem zahtjeva zainteresirane strane za davanje mišljenja o usklađenosti određenog djelovanja ili ponašanja s načelima i pravilima Etičkog kodeksa.
- (2) Zahtjev za davanje mišljenja podnosi dekan organizacione jedinice, prema vlastitoj inicijativi ili na prijedlog drugih tijela ili članova univerzitetske zajednice. Zahtjev se podnosi predsjedniku Etičkog odbora organizacione jedinice.
- (3) Ako se zahtjev za davanje mišljenja odnosi na mišljenje o usklađenosti djelovanja ili ponašanja dekana s načelima i pravilima Etičkog kodeksa, inicijator se može obratiti Naučnom-nastavnom vijeću koje će većinom glasova svih članova odlučiti hoće li se pokrenuti postupak pred Etičkim odborom.
- (4) Ako u povodu inicijative drugih tijela ili članova univerzitetske zajednice ovlaštene osobe (dekan) ili tijela (Naučno-nastavno vijeće) ne podnesu zahtjev nadležnom Etičkom odboru u roku od 30 dana, inicijator se može obratiti Etičkom savjetu Univerziteta, koji je u tom slučaju ovlašten, te ako to smatra potrebnim, sam može pokrenuti odgovarajući postupak kod nadležnog Etičkog odbora.
- (5) Zahtjev za davanje mišljenja mora biti određen i mora tačno i precizno opisati:
  - a) načelno pitanje o kojem je riječ;
  - b) konkretne okolnosti slučaja i djelovanje odnosno ponašanje za koje se traži mišljenje;
  - c) uz zahtjev se moraju priložiti i relevantni dokazi, materijal, kao i navodi o odredbama Etičkog kodeksa u vezi sa kojima se traži mišljenje.

Član 33.
(Postupak pred Etičkim odborom)

- (1) U povodu zahtjeva iz prethodnog člana predsjednik Etičkog odbora organizacione jedinice saziva sastanak Odbora u roku od 30 (trideset) dana od dana primitka zahtjeva.
- (2) Odbor može od podnositelja zahtjeva zatražiti dodatna razjašnjenja i obavijesti. Ako se u zahtjevu traži mišljenje o konkretnom slučaju, Odbor može zatražiti očitovanje i razjašnjenje od zainteresiranih osoba. Ako podnositelj zahtjeva traži ispitivanje etičnosti ponašanja određenog člana akademske zajednice, tom se članu mora omogućiti da se izjasni o relevantnim navodima i iznese svoje argumente.
- (3) Na sastanku Odbora, članovi Odbora raspravljaju o pitanjima koja su predmet postupka, zauzimaju stajalište o sadržaju mišljenja koje će dati te određuju člana Odbora koji će na temelju rasprave sastaviti pisani tekst nacrtu mišljenja.
- (4) Etički odbor organizacione jedinice svoje mišljenje daje isključivo na temelju navoda i podataka iz zahtjeva, priloga uz zahtjev i dodatnih razjašnjenja i očitovanja podnositelja zahtjeva i drugih osoba. Odbor ne provjerava navode iz zahtjeva i očitovanja niti ima ovlasti istraživati ih i utvrđivati činjenice po vlastitoj inicijativi.
- (5) Ako se navodi o činjenicama iz zahtjeva i navodi o činjenicama iz očitovanja razlikuju, a o istinitosti spornih tvrdnji se ne može zaključiti iz materijala koji je podnesen uz iste, Odbor će u svom mišljenju tu okolnost navesti te se ograničiti na davanje stajališta o načelnom pitanju.
- (6) Ako je u zahtjevu zatraženo mišljenje o usklađenosti određenog ponašanja s izričito navedenim odredbama Etičkog kodeksa, Etički odbor dužan je svoje mišljenje dati u vezi sa utvrđivanjem usklađenosti s tim odredbama, s tim što ima mogućnost svoje mišljenje proširiti i na usklađenost sa drugim načelima i pravilima iz Etičkog kodeksa.

Član 34.
(Mišljenje)

- (1) Na temelju zahtjeva i drugih primljenih podataka Etički odbor organizacione jedinice donosi svoje mišljenje i podnosi ga podnositelju zahtjeva. Primjerak mišljenja dostavlja se i Etičkom savjetu Univerziteta.
- (2) Pri donošenju mišljenja vodit će se računa da se pokuša postići konsenzus svih članova Odbora, ako je to moguće. Ako nije moguće, mišljenje se donosi na osnovu stajališta većine prisutnih članova Odbora.
- (3) Mišljenje se donosi u pisanom obliku, u roku od 60 (šezdeset) dana od dana primitka zahtjeva. Ako je komisija zatražila dodatna razjašnjenja i obavijesti, tada se rok računa od dana njihova primitka, no i tada mišljenje mora biti dato najkasnije u roku od 90 (devedeset) dana od primitka zahtjeva. Ovi rokovi ne teku za vrijeme godišnjih odmora i drugih razdoblja u kojima nema aktivnosti na organizacionim jedinicama Univerziteta.
- (4) Mišljenje odbora mora sadržavati sljedeće podatke:
  - a) opis zahtjeva i pitanja o kojima je odbor raspravljao;
  - b) navode o načelima i pravilima Etičkog kodeksa koje je u povodu zahtjeva Odbor uzeo u obzir i razmatrao;

- c) stajalište odbora o tome je li ponašanje opisano u zahtjevu u skladu sa Etičkim kodeksom ili ne;
  - d) razloge za mišljenje odbora;
  - e) podatak o tome da li je mišljenje doneseno jednoglasno ili većinom glasova.
- (5) Mišljenje kojim je utvrđeno da je određeno ponašanje protivno načelima i pravilima Etičkog kodeksa može sadržavati još i :
- a) ocjenu Odbora o nivou neusklađenosti i težini povrede etičkih načela uzrokovane takvim ponašanjem;
  - b) stajalište Odbora o načinima na koji se mogao izbjeći nesklad sa pravilima i načelima Etičkog kodeksa i o mjerama koje bi se trebale preduzeti da bi se izbjeglo daljnje dešavanje takvih povreda Etičkog kodeksa;
  - c) mišljenje koje nije doneseno jednoglasno, mora uz isto sadržavati i izdvojena mišljenja članova koji su bili protiv u prilogu donesenog mišljenja;
  - d) iznimno, ako Odbor zaključi da mu na temelju zahtjeva i drugih primljenih podataka nije moguće donijeti svoje mišljenje, da nije nadležno za davanje mišljenja ili ako iz bilo kojeg drugog razloga ne može donijeti svoje mišljenje, predsjednik Odbora o tome obavještava, u ostavljenom roku, podnositelja zahtjeva uz detaljno obrazloženje za nedonošenje mišljenja.
- (6) Mišljenja Etičkih odbora organizacionih jedinica su javna. Etički odbor određuje način i mjesto njihovog sistemskog objavljivanja. Radi zaštite prava na privatnost, pri objavljivanju mišljenja mora se voditi računa da se zaštite lični podaci o trećim osobama koje se u mišljenjima spominju, tako da se mišljenja mogu objaviti u skraćenom obliku ili izostavljanjem ličnih podataka trećih osoba koji se navode u mišljenju.

Član 35.

(Djelatnost i nadležnost Etičkog savjeta Univerziteta)

- (1) Etički savjet savjetuje rektora i univerzitetsku zajednicu o općim pitanjima koja se odnose na etičnost ponašanja i prakse na Univerzitetu.
- (2) Etički savjet održava kontakte sa usporedivim tijelima drugih univerziteta i drugih ustanova u zemlji i svijetu.
- (3) Etički savjet predlaže rektoru i Senatu izmjene i dopune Etičkog kodeksa.
- (4) Etički savjet organizira okrugle stolove, rasprave, naučne skupove o temama u vezi sa primjenom i unapređenjem etičkih standarda na Univerzitetu.
- (5) Na osnovu dostavljenih mišljenja Etičkih odbora organizacionih jedinica Etički savjet priprema i dostavlja godišnje izvještaje Senatu Univerziteta.
- (6) Etički savjet obavlja i druge poslove predviđene Etičkim kodeksom.

Član 36.

(Sjednice Etičkog savjeta)

- (1) Etički savjet održava svoje redovne sjednice, najmanje četiri (4) puta godišnje.
- (2) Vrijeme i mjesto održavanja sjednica utvrđuju se Okvirnim akademskim kalendarom za svaku školsku godinu.
- (3) Predsjednik Etičkog savjeta može sazvati i vanrednu sjednicu Etičkog savjeta van utvrđenih termina ako se pojavi pitanje o kojem je potrebno bez odlaganja obaviti raspravu.

- (4) Etički savjet može pravovaljano donositi odluke ako je na sjednici prisutno najmanje pet (5) njegovih članova.
- (5) Etički savjet svoje odluke nastoji donositi jednoglasno, tj. konsenzusom. Ako to nije moguće, odluke se donose većinom glasova svih članova.
- (6) Etički savjet može na svoje sjednice ili neke dijelove sjednica pozvati i rektora, prorektora, dekane, članove Etičkih odbora organizacionih jedinica ili neke druge osobe koje mogu pridonijeti ostvarenju zadataka Etičkog savjeta.
- (7) Opće i administrativne poslove za Etički savjet obavljaju službe Sekretarijata Univerziteta.

Član 37.
(Javnost rada)

- (1) Sjednice Etičkog savjeta su javne. Radi ostvarivanja zaštite na privatnost ili drugih objektivno važnih razloga, Etički savjet može isključiti javnost sa sjednice, u mjeri koja je opravdana i prijeko potrebna.
- (2) Mišljenja Etičkog savjeta Univerziteta su javna. Etički savjet određuje način i mjesto njihovog sistemskog objavljivanja. Radi zaštite prava na privatnost, pri objavljivanju mišljenja mora se voditi računa da se zaštite lični podaci o trećim osobama koje se u mišljenjima spominju, tako da se mišljenja mogu objaviti u skraćenom obliku ili izostavljanjem ličnih podataka trećih osoba koje se navode u mišljenju.

DIO ČETVRTI - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 38.
(Nadzor nad provedbom)

Nadzor nad provedbom i tumačenje ovog Etičkog kodeksa vrši Senat Univerziteta.

Član 39.
(Izmjene i dopune)

Izmjene i dopune ovog Etičkog kodeksa vrše se na način i po postupku njegovog donošenja.

Član 40.
(Stupanje na snagu)

Etički kodeks Univerziteta u Travniku stupa na snagu narednog dana od dana donošenja, a Kodeks ponašanja zaposlenika Univerziteta u Travniku broj: 92/11 i Kodeks ponašanja studenata Univerziteta u Travniku broj: 98/11 prestaju važiti.

Broj: 510/14

Datum: 27.10.2014. godine

Rektor

_____
prof. dr. Rasim Dacić